

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	26.10.2016
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	27.12.2024
Avaldamismärge:	RT I, 25.10.2016, 16

Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus

[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

Vastu võetud 10.11.2004

[RT I 2004, 81, 542](#)

jõustumine 10.12.2004

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
24.01.2007	RT I 2007, 12, 66	01.01.2008
23.02.2011	RT I, 18.03.2011, 1	01.07.2011
12.03.2014	RT I, 01.04.2014, 1	11.04.2014
12.10.2016	RT I, 25.10.2016, 1	26.10.2016

1. peatükk ÜLDSÄTTED

[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

§ 1. Reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise korra niivõrd, kuivõrd see ei ole sätestatud teise seadusega, ning reguleerib kollektiivse pöördumise esitamise korda.

[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlus toimub haldusmenetluse seaduses sätestatud korras, kui käesolev seadus ei näe ette teisiti.

(3) Kui pöördumises taotletakse avalikule teabele juurdepääsu võimaldamist, vastatakse pöördumisele avaliku teabe seaduses sätestatud korras.

§ 2. Mõisted

(1) Märgukiri käesoleva seaduse tähenduses on isiku pöördumine, millega isik:

- 1) teeb adressaadile ettepanekuid asutuse või organi töö korraldamiseks või valdkonna arengu kujundamiseks;
- 2) annab adressaadile avaliku elu ja riigivalitsemisega seotud teavet.

(2) Selgitustaotlus käesoleva seaduse tähenduses on isiku pöördumine, milles isik:

1) taotleb adressaadilt teavet, mis eeldab adressaadi käsutuses oleva teabe analüüsi, sünteesi või lisateabe kogumist;

2) taotleb käesoleva seaduse §-s 3 sätestatud õiguslase selgituse andmist.

(3) Kollektiivne pöördumine käesoleva seaduse tähenduses on Riigikogule rahvaalgatuse korras esitatav ettepanek kehtiva regulatsiooni muutmiseks või ühiskonnaelu paremaks korraldamiseks, mille teostamine on Riigikogu pädevuses.

(4) Märgukirja või selgitustaotluse adressaat käesoleva seaduse tähenduses on riigi-, kohaliku omavalitsuse või muu avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus, organ, ametnik, töötaja või kollegiaalorgani liige. Adressaadiks ei ole Riigikogu liige ega kohaliku omavalitsuse volikogu liige.

(5) Märgekirja või selgitustaotluse adressaat käesoleva seaduse tähenduses on ka mittetulundusühing, sihtasutus, füüsilisest isikust ettevõtja ja äriühing teabe puhul, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarveliste vahendite kasutamist.

[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

2. peatükk MÄRGUKIRJALE JA SELGITUSTAOTLUSELE VASTAMINE

[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

§ 3. Õiguslaste selgituste andmine

Riigi- ja kohaliku omavalitsuse üksuse asutus annab tasuta selgitusi tema poolt väljatöötatud õigusaktide, nende eelnõude ja asutuse tegevuse aluseks olevate õigusaktide ning asutuse pädevuse ja õigusloome tegevuse kohta.

[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

§ 4. Isiku vastuvõtmine suulise pöördumise esitamiseks

(1) Riigi- või kohaliku omavalitsuse või muu avalik-õigusliku juriidilise isiku asutuse juht korraldab isikute vastuvõtmise selleks pädeva ametniku või töötaja poolt või võtab isikud ise vastu selleks ettenähtud ja avalikult teatavaks tehtud vastuvõtuajal. Asutuses tuleb vastuvõtuaeg ette näha igal kuul vähemalt kolme tunni ulatuses.

(2) Isiku vastuvõtmisest võib keelduda või vastuvõtu lõpetada, kui:

1) isik on piiratud teovõimega ja kohus on talle määranud eestkostja ning vastuvõtul ei osale piiratud teovõimega isiku esindaja;

2) isik ei väljenda oma soove ning neid ei õnnestu lisaküsimuste esitamise abil välja selgitada;

3) isik on agressiivne ning käitub heade kommete vastaselt;

[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

4) isik ilmselgelt kuritarvitab õigust olla ära kuulatud.

[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

(3) Isiku vastuvõtmisest keeldumisel või vastuvõtu lõpetamisel käesoleva paragrahvi lõikes 2 loetletud alustel teavitatakse isikut võimalusest pöörduda asutuse poole kirjalikult.

(4) Kui ametnik või töötaja isiku vastuvõtul leiab, et esitatud seisukohta või ettepaneku arvestamine või sellele vastamine või soovitud teabe või selgituse andmine ei ole asutuse pädevuses, teatab ta sellest isikule ning nimetab asutuse või organi, kelle pädevusse küsimus kuulub.

§ 5. Vastamine

(1) Vastamiskohustus on adressaadil.

(2) Kui märgekiri või selgitustaotlus on adresseeritud asutuse või organi ametnikule või töötajale, võib tema asemel vastata sama asutuse või organi teine pädev ametnik või töötaja. Kui märgekiri või selgitustaotlus on adresseeritud mitmele ametnikule, töötajale või kolleegiaalorgani liikmele sama asutuse või organi piires, võib sellele vastata ühiselt.

(3) Kui adressaat leiab, et ühtegi märgekirjas esitatud seisukohta või ettepanekut arvestada või märgekirjale vastata või selgitustaotluses soovitud teavet või selgitust anda ei ole tema pädevuses, edastab ta märgekirja või selgitustaotluse pädevale asutusele või organile vastamiseks viivitamata, kuid mitte hiljem kui 5 tööpäeva jooksul märgekirja või selgitustaotluse registreerimisest ning teavitab sellest isikut lõikes 8 sätestatud korras. Isiku teavitamine ei ole vajalik, kui märgekiri või selgitustaotlus edastatakse sama asutuse või organi teisele ametnikule või töötajale.

(4) Kui adressaat leiab, et mõnda märgekirjas esitatud seisukohta või ettepanekut arvestada või selgitustaotluses soovitud teavet või selgitust anda ei ole tema pädevuses, edastab ta märgekirja või selgitustaotluse käesoleva paragrahvi lõikes 3 ettenähtud korras. Adressaat märgib pädevale asutusele või organile saadetavas kaaskirjas, millistele märgekirjas või selgitustaotluses sisalduvatele küsimustele oodatakse vastust pädevalt asutuselt või organilt. Esialgne adressaat vastab märgekirjas või selgitustaotluses sisalduvatele küsimustele, millele vastamist ei ole jäetud teisele asutusele või organile.

(5) Märgekirja või selgitustaotluse saanud asutus või organ võib edastada selle vastamiseks ka asutusele või organile, mille üle ta teostab teenistuslikku järelevalvet, kui selline edastamine ei ole vastuolus märgekirjas või selgitustaotluses väljendatuga. Edastamine toimub käesoleva paragrahvi lõikes 3 ettenähtud korras.

(6) Märgekirja või selgitustaotlust ei edastata vastamiseks kohtule kohtumenetluse seaduse alusel. Sellisel juhul teavitab adressaat isikut, kuidas kohtu poole pöörduda.

(7) Üheaegselt mitmel viisil samale adressaadile esitatud samasisulisele märgekirjale või selgitustaotlusele vastatakse üks kord.

(8) Isikule vastatakse märgukirjas või selgitustaotluses esitatud aadressil (faksi number, posti- või elektronposti aadress) kirjalikult või kokkuleppel muul viisil. Märgukirjas esitatud seisukohta või ettepaneku mitteamestamisel selgitatakse vastuses arvestamata jätmise põhjust. Selgitustaotlusele vastamisel antakse isikule taotluses soovitud teave või õiguslane selgitus või põhjendatakse selle andmisest keeldumist. Vastuvõtul viibinud isiku pöördumisele võib vastata suuliselt vastuvõtu ajal.

(9) Vastamisest võib loobuda, kui:

- 1) isikut ei ole võimalik kindlaks teha;
- 2) puuduvad isiku sideandmed;
- 3) isik on piiratud teovõimega ja talle on kohtu poolt määratud eestkostja ning märgukiri või selgitustaotlus on esitatud esindaja eelneva nõusolekuta;
- 4) isik on selgelt väljendanud seisukohta, et ta ei soovi märgukirjale vastust;
- 5) märgukiri või selgitustaotlus ei ole esitatud eesti keeles ja keeleseaduse § 12 kohaselt ei ole aadressaat kohustatud sellele vastama;

[RT I, 18.03.2011, 1- jõust. 01.07.2011]

6) märgukirja või selgitustaotluse sisu ei ole loetav või arusaadav;

7) selgitustaotlusele vastamine nõuab teabe suure mahu tõttu asutuse või organi töökorralduse muutmist, takistab talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuab põhjendamatult suuri kulutusi.

(10) Käesoleva paragrahvi lõike 9 punkti 3, 6 või 7 alusel vastamisest loobumisel edastatakse märgukirja või selgitustaotluse esitajale viivitamata sellekohane teade. Teates näidatakse ära, milliste puuduste kõrvaldamisel oleks võimalik märgukirjale või selgitustaotlusele vastata.

(11) Käesoleva paragrahvi lõike 9 punkti 5 alusel vastamisest loobumisel nõuab aadressaat keeleseaduse § 12 kohaselt märgukirja või selgitustaotluse esitajalt koheselt märgukirja või selgitustaotluse tõlget eesti keelde.

[RT I, 18.03.2011, 1- jõust. 01.07.2011]

§ 6. Vastamise tähtaeg

Märgukirjale või selgitustaotlusele vastatakse viivitamata, kuid mitte hiljem kui 30 kalendripäeva jooksul selle registreerimisest. Erilise vajaduse korral lähtuvalt vastamise keerukusest võib vastamise tähtaega pikendada kuni kahe kuuni. Isikut teavitatakse vastamise tähtaja pikendamisest ja pikendamise põhjustest.

§ 7. Registreerimine

(1) Riigi- või kohaliku omavalitsuse või muu avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus või organ registreerib märgukirja, selgitustaotluse ja nende vastuse ning märgukirja või selgitustaotluse saamise ja vastamise viisi hiljemalt märgukirja või selgitustaotluse saamisele või vastuse esitamisele järgneval tööpäeval.

(2) Kui suulisele pöördumisele antakse vastus suuliselt, siis ei pea pöördumist registreerima.

3. peatükk KOLLEKTIIVSE PÖÖRDUMISE ESITAMINE

[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

§ 7¹. Kollektiivsele pöördumisele esitatavad nõuded

(1) Kollektiivse pöördumise (edaspidi käesolevas peatükis *pöördumine*) esitamiseks on vaja koguda vähemalt 1000 toetusallkirja.

(2) Pöördumises tehakse ettepanek, kuidas kehtivat regulatsiooni muuta või ühiskonnaelu paremini korraldada ning pöördumisele lisatakse kuni kolmeleheküljeline põhjendus, miks kehtiv olukord ei rahulda ning kuidas pöördumises esitatud ettepanek olukorda parandaks.

(3) Pöördumisele lisatakse elektrooniline nimekiri toetusallkirja andnud isikutest, märkides isiku nime ja isikukoodi.

(4) Paberil kogutud toetusallkirjale lisatakse allkirja andnud isiku nimi ja isikukood. Elektrooniliste toetusallkirjade kogumisele kohaldatakse e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduses digitaalallkirjale sätestatud nõudeid.

[RT I, 25.10.2016, 1- jõust. 26.10.2016]

(5) Samasisulise pöördumise võib esitada üks kord kahe aasta jooksul.

[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

§ 7². Toetusallkirja andma õigustatud isik

(1) Toetusallkirja võib anda vähemalt 16-aastane Eesti alaline elanik. Alaline elanik käesoleva seaduse tähenduses on Eestis elav Eesti kodanik ja Eestis elav Euroopa Liidu, Euroopa Majandusühenduse liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanik, kellel on alaline elamisõigus, ning Eestis elav välismaalane, kellel on pikaajalise elaniku elamisluba või alaline elamisõigus.

(2) Pöördumisele võib toetusallkirja anda üks kord.
[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

§ 7³. Pöördumise esitamine

(1) Nõuetele vastav pöördumine esitatakse Riigikogu juhatusele paberil või elektrooniliselt.

(2) Pöördumisele märgitakse kontaktisik või -isikud ja nende kontaktandmed.
[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

§ 7⁴. Pöördumise menetlemine

Pöördumist menetletakse Riigikogu kodu- ja töökorra seaduses sätestatud korras.
[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

§ 7⁵. Pöördumise menetlusse võtmisest teavitamine

Riigikogu juhatus teavitab pöördumise esitanud kontaktisikut või -isikuid pöördumise menetlusse võtmisest või menetlusse võtmata jätmisest 30 kalendripäeva jooksul nõuetekohase pöördumise esitamisest arvates.
[RT I, 01.04.2014, 1- jõust. 11.04.2014]

§ 8.–§ 10.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]